

85 Aar, - og i fuld Aktivitet som Svineopkøber.

Peder Pedersen, Villerslev, fortæller Træk fra gamle Dage i Thy og om Svinehandel i et halvt Aarhundrede

Fredag den 30. December fylder forhenværende Gaardejer Peder Pedersen, Villerslev, 85 Aar. Peder Pedersen er ikke Partikulier eller Rentier, for han har aldeles ikke "lagt op". Han er stadig i fuld Vigeur, og han er fremdeles Svinemodtager for Holstebro Svineslagteri, som han har været det i 40 Aar. Den gamle Kærnekarl er en lun og munter Fortæller og beretter i en Fødselsdagssamtale bl.a.:

"Min Far var Sognefoged i Aarup, og Sognefogeden skulde overvære de offentlige Gilder i Sognet. I Modsætning til de private Gilder, hvor naturligvis kun de indbudte kunde komme, havde alle Adgang til "Legene", som de offentlige Gilder kaldtes. De blev averteret paa en eller anden Maade, og der kom tit 60-70 Deltagere til Gildet, mest unge, men ogsaa en Del ældre. De samledes i private Hjem og dansede i Storstuerne. Der kunde købes Kaffe med Brød, men mest Kaffe med Rom eller Brændevin i. Det var jo meget billigt den Gang - en Kaffe punch kostede bare 10-15 Øre. Der blev ofte drukket 10-12 Potter Rom på en Nat. Mange af de ældre sad og drak det meste af Natten.

Far bad mig en Aften gaa til et saadant Gilde for ham. Jeg sagde: "Tror du nu ogsaa, at jeg kan styre dem?"

"Du kan tage vor Forkarl, Kr. Damsgaard med." Og det gjorde jeg. Kr. Damsgaard var bomstærk. Saa var der ud paa Natten et Par lovlydige Soldebrødre, der stærkt berusede kom hen og bad pænt: "Peder, maa vi ikke ogsaa nok faa Lov at slaas?"

Jeg var jo noget betænkelig derved, men sagde, at saa skulde de gaa udenfor, og Damsgaard skulde gaa med for at se, at det gik ordentlig til. Da de var kommet udenfor, greb han en i hver Arm og dunkede dem kraftigt sammen og gav dem hver et Par forsvarlige Nakkedrag. Saa havde de to Kamphaner faaet mere end nok af Slagsmålet og bad ynkeligt om at komme ind i Salen igen, saa skulde de nok forliges i Fremtiden

Far var Oldermænd, og han havde to Horn, et af Træ og et af Zink, jeg ved desværre ikke, hvor de er blevet af. Men naar der skulde være Bystævne, blev vi Drengene sendt ud paa Gaden og blæse i Hornene, saa samledes de hos Far, og her licitereede de Græsset bort. Det var det eneste, der var tilbage af Bystævnets Myndighed. Nu er det for længst helt væk.

I 1880 overtog jeg Gaarden i Villerslev. Nogle Aar efter begyndte jeg at købe Svin op til Korsgaard Yde. Det var ellers smaat med Svineholdet den Gang. I min Barndom havde en almindelig Bondegård kun een Gris om Aaret, den blev slagtet til eget Brug om Julen. Da jeg overtog Gaarden i Villerslev, der er paa ca. 38 Tdr. Land, produceredes der kun 5-6 Svin om Aaret, men senere var jeg oppe paa over 100 Svin om Aaret. Nu faar Gaarden dog kun 30 Svinekort aarligt. Prisene har svinget næsten lige saa meget. Før 1900 laa Prisen paa et Slagterisvin gerne omkring et halvt Hundrede Kroner, og da en Pattedgris kostede 5-10 kr – undertiden var de dog næsten helt uden Værdi – og da Kornet var ret dyrt, var det tidt en Underskudsforretning at producere Svin. Rug kostede ikke sjældent 12-14 Kr. Og der var Knaphed på Rug heroppe, da der næsten intet blev indført hertil. Saa maatte vi blande Byg i Rugen, og Fattigfolk spiste ofte rent Byggryn. Disse smagte for øvrigt helt godt.

Svinepriserne steg saa jævnt, og under og kort efter Verdenskrigen kulminerede de. Proprietær Tværgaard solgte saaledes til mig til Slagteriet 4 Slagterisvin for 1550 Kr. Der var alt for faa Svin den Gang, derfor de høje Priser. Jeg har i alt taget mod over 100.000 Svin og udbetalt sikkert over 10 Mill. Kr. Sikke Velhaver, man havde været, hvis man man havde kunnet beholde alle disse Penge!"

Paa vort Spørgsmaal erklærer Peder Pedersen, at han absolut ikke har i sinde at trække sig tilbage. "Jeg er jo rask og rørig endnu," siger han, "men jeg er sikkert den ældste Svineopkøber under Slagteriet."

Thisted Amts Tidende, dec. 1938.

Peder Pedersen, Villerslev, 85 år

Svinemodtager til Svineslagteri igennem 42 Aar, fhv. Gdr. Peder Pedersen, "Kirkegaard", Villerslev fylder 85 Aar Fredag den 30. Dec. Trods sin høje Alder modtager han endnu hver Ugedag Svin ved Hørдум St. Igennem de mange Aar har han modtaget i alt over 100.000 Svin eller i Gennemsnit ca. 2400 Svin pr. Aar til et Beløb på over 10 Mill. Kr. Et enkelt Aar udbetalte han 288.000 Kr for

Svin, foruden han havde en meget stor Omsætning med Smågrise til Leverandørerne. Det var store Dage for Hørdum By for nogle Aar siden (før Bilerne kom), naar P. Pedersen tog imod Svin. Da kom der Folk til Byen. Og paa Leveringsdagene, Torsdag i hver Uge, var der til tider op mod et halvt Hundrede Befordringer i Række, som ventede paa at faa vejjet efter Tur. Dagen kaldtes da ogsaa populært Pers Dag. Nu om Stunder er Leveringerne jo ikke saa store som dengang, men P. Pedersen møder endnu hver Ugedag for at afregne til baade gamle og nye Leverandører, der stadig leverer til ham

P. Pedersen er født i "Damgaard" i Aarup; Faderen var Sognefoged. Efter sit Giftermaal i 1880 overtog Pedersen straks Hustruens Fødegård, Kirkegaard" i Villerslev, som de ved fælles Hjælp trods økonomisk daarlige Tider efterhaanden fik drevet op til et første Klasses Landbrug. Hustruen døde i 1915, men han bor stadig i sit gamle Hjem hos en Søn og Svigerdatter, til hvem han overdrog Gaarden for nogle Aar siden. 7 andre Børn er bosiddende forskellige steder i Thy, alle i gode stillinger.

Foruden sin omfattende Modtagervirksomhed har P. Pedersen endvidere beklædt en Række andre betydelige Tillidshverv i sit Sogn og sin Egn, bl.a. har han siddet i Hassing-Villerslev Sogneraad i 12 Aar, deraf i de 4 Aar som Formand, været Hjælpekasseformand i 8 Aar, Formand for Hassing-Villerslev Sparekasse i over 50 Aar og mange andre ledende Stillinger.

Den gamle Modtager er vellidt af alle de Mennesker, han gennem sin mangeaarige Gerning og Virksomhed er kommet i Berøring med, retlinet og hjælpsom, som han er i al sin Færd, ikke mindst over for Smaafolk, han paa forskellig Maade har hjulpet over mangen økonomisk Vanskelighed. Politisk har P. Pedersen altid sluttet sig til Venstre, og han har holdt Thisted Amts Tidende i over et halvt Hundrede Aar.